

opusdei.org

În atelierul lui Iosif

Omilia Omilie rostită de către fondatorul Opus Dei pe 19-III-1963, sărbătoarea Sfântului Iosif și publicată în cartea "Este Cristos care trece".

18.03.2025

Biserica întreagă îl are ca protector și patron pe Sfântul Iosif. De-a lungul secolelor s-a vorbit despre el, subliniind diferite aspecte din viața sa, mereu fidel misiunii pe care Dumnezeu i-a încredințat-o. De aceea, de mulți ani încoace, îmi place

să-l invoc cu un titlu duios: *Părinte și Domn al nostru*.

Sfântul Iosif este într-adevăr Părinte și Domn, care îi apără și însoțește pe cei care îl venerază, așa cum l-a protejat și însoțit pe Isus în timp ce creștea și devenea om mare.

Relaționându-se cu el, unul descoperă că Sfântul Patriarh este, în plus, Învățător de viață interioară: deoarece ne învață să-l cunoaștem pe Isus, să conviețuim cu el, să ne recunoaștem parte din familia lui Dumnezeu. Sfântul Iosif ne învață toate acestea fiind, cum a și fost de fapt, un om obișnuit, un tată de familie, un muncitor care-și câștiga traiul cu strădania mâinilor sale. Iar acest lucru are, pentru noi, o semnificație care ne motivează să medităm asupra lui și care ne umple de bucurie.

Celebrând astăzi sărbătoarea lui, doresc să-i evoc figura, aducând spre

memorie ceea ce ne spune
Evanghelia despre el, pentru a putea
descoperi mai bine, prin intermediul
vieții simple a Soțului Sfintei
Fecioare Maria, ceea ce ne transmite
Dumnezeu.

Figura Sfântului Iosif în Evanghelie

Atât Sfântul Matei cât și Sfântul Luca
ne vorbesc despre Sfântul Iosif ca de
un om care venea dintr-o stirpe
ilustră: cea a lui David și Solomon,
regi ai lui Israel. Detaliile acestei
ascendențe sunt confuze din punct
de vedere istoric: nu știm care din
cele două genealogii, oferite de
evangheliști, îi corespunde Mariei -
Mamă a lui Isus după trup- și care lui
Iosif, care era tatăl lui după legea
evreiască. Nu cunoaștem nici dacă
orașul natal al Sfântului Iosif era
Betleem, unde s-a dus să se înscrie,
sau Nazaret, unde locuia și muncea.

În schimb știm că nu era o persoană bogată: era un muncitor, precum alte milioane de oameni din lumea întreagă; realiza munca oboseitoare y umilă pe care Dumnezeu a ales-o pentru el însuși, când s-a întrupat și când a dorit să trăiască treizeci de ani, ca unul oarecare, printre noi.

Sfânta Scriptură spune că Iosif era meșteșugar. Diverși Părinți adaugă că a fost tâmplar. Sfântul Iustin, vorbind de munca lui Isus, afirmă că făcea pluguri și juguri (Sf. Justin, *Dialogus cum Tryphone*, 88, 2, 8 (PG 6, 687).);

Poate, bazându-se pe aceste cuvinte, Sfântul Isidor din Sevilia concludă că era fierar. În orice caz, era un muncitor care lucra în folosul concetățenilor lui, cu o abilitate manuală, rod al multor ani de trudă și sudoare.

Din relatările evanghelice se deduce marea personalitate umană a lui

Iosif: în nici un moment apare ca fiind un om timid sau cu frică de viață; dimpotrivă, știe să se înfrunte cu problemele, să treacă peste situațiile dificile, să-și asume cu responsabilitate și inițiativă sarcinile care i se încredințează.

Nu sunt de acord cu modul clasic de a-l reprezenta pe Sfântul Iosif ca pe un bătrân, chiar dacă s-a făcut cu buna intenție de a accentua virginitatea perpetuă a Mariei. Eu mi-l imaginez tânăr, puternic, poate cu câțiva ani mai mare decât Sfânta Fecioară, însă în floarea vieții.

Pentru a trăi virtutea castității, nu trebuie să aștepti să fii bătrân sau să fii lipsit de putere. Curăția naște din iubire iar, pentru iubirea curată, nu constituie niciun obstacol reobustețea și bucuria tinereții. Tinere erau inima și trupul Sfântului Iosif când s-a căsătorit cu Maria, când a aflat de misterul Maternității

sale divine, când a trăit împreună cu ea respectându-i integritatea în care Dumnezeu dorea să vină în lume, ca un semn în plus a venirii sale printre oameni. Cine nu este capabil să înțeleagă o astfel de iubire, știe prea puțin despre ceea ce este iubirea adevărată și nu cunoaște întreaga semnificație creștină a castității.

Spuneam că Iosif era un meșteșugar din Galilea, un om ca mulți alții. Și ce poate aștepta de la viață un locuitor dintr-un sătuc pierdut ca Nazaret? Doar muncă, în fiecare zi, mereu cu aceeași trudă. Iar, la terminarea zilei, o casă săracă și mică, pentru a-și recăpăta puterile pentru a continua lucrul în ziua următoare.

Însă numele Iosif înseamnă, în limbra ebraică, *Dumnezeu va adăuga*. Va adăuga, vieții sfinte a celor care împlinesc voia sa, dimensiuni nebănuite: cel mai important, ceea ce dă valoare la toate, este

dumnezeiescul. Dumnezeu, vieții smerite și sfinte a lui Iosif, a adăugat -dacă mi se permite să vorbesc astfel- viața Fecioarei Maria și cea a lui Isus, Domnul nostru. Pe Dumnezeu nimeni nu-l întrece în generozitate. Iosif putea să-și asume cuvintele rostite de Sfânta Maria, soția lui: *Quia fecit mihi magna qui potens est*, a făcut în mine lucruri mărețe Cel atotputernic, *quia respexit humilitatem*, pentru că a privit la umilința mea (Lc 1,48-49.).

Iosif a fost într-adevăr un om obișnuit. Dumnezeu s-a încrezut în el pentru a face lucruri mărețe. A știut să trăiască, așa cum a vrut Domnul, fiecare dintre evenimentele care i-au alcătuit viața. De aceea, Sfânta Scriptură îl laudă pe Iosif, afirmând că era drept (cf. Mt 1,19.). Iar, în limbajul ebraic, drept înseamnă pios, slujitor ireproșabil al lui Dumnezeu, făcător al voinței dumnezeiești (Cfr Gen 7,1; Gen 7,1: 18,23-32; Eze 18,5;

Prov 12,10.); alte ori înseamnă bun și caritativ față de aproapele (Cf. Tob 7,5; 9,9.).

Într-un cuvânt, dreptul este cel care îl iubește pe Dumnezeu și demonstrează această iubire împlinind poruncile sale și orientându-și viața în slujba fraților săi, ceilalți oameni.

Credința, iubirea și speranța lui Iosif

Dreptatea nu constă în simpla supunere față de lege: rectitudinea trebuie să se nască din interior, trebuie să fie profundă, vitală, deoarece *dreptul va trăi prin credința lui* (Hab 2,4.).

A trăi din credință: aceste cuvinte, care au fost mai apoi în nenumărate rânduri temă de meditație pentru apostolul Paul, se văd împlinite peste măsură în Sfântul Iosif. Împlinirea voinței lui Dumnezeu în el nu este o

simplă rutină sau un formalism, este spontan și profund. Legea pe care o trăia orice iudeu practicant nu era pentru el un simplu cod nici o rece recompilare de precepte, ci expresia voinței Dumnezeuului cel viu. De aceea a știut să recunoască vocea Domului când i s-a manifestat în mod neașteptat și surprinzător.

Historia Sfântului Patriarh a fost o viață simplă, dar nu o viață ușoară. După momente înfricoșătoare, știe că Fiul Mariei a fost zămislit de la Duhul Sfânt. Iar acest copil, Fiu al lui Dumnezeu, descendent din David după trup, se naște într-o peșteră. Îngeri sărbătorească nașterea lui și personalități de pe meleaguri îndepărtate vin să-l adore, însă Regele din Iudea vrea să-l omoare și de aceea trebuie să fugă. Fiul lui Dumnezeu este, în aparență, un copil lipsit de apărare, care va trăi în Egipt.

Relatând aceste episoade în Evanghelia sa, Sfântul Matei evidențiază în mod constant fidelitatea lui Iosif, care împlinește poruncile lui Dumnezeu fără a se îndoii, deși uneori înțețlesul acestor porunci i se părea întunecat sau nu vedea legătura cu restul planurilor dumnezeiești.

În multe ocazii Sfinții Părinți ai Bisericii și autorii spirituali au pus în evidență această tărie a credinței Sfântului Iosif. Referindu-se la cuvintele Îngerului care-i poruncea să fugă de Irod și să se refugieze în Egipt (Cf. Mt 2,13.), Ioan Gură de Aur comentează: *auzind aceasta, Iosif nu s-a scandalizat nici nu a spus: aceasta pare a fi o enigmă. Chiar Tu ai spus nu demult că El va salva poporul său, iar acum nu este capabil nici să se salveze pe El însuși, ci trebuie să fugim, să pornim la drum și să îndurăm o călătorie lungă: aceasta este contrariul la ceea ce ai promis.*

Iosif nu gândește astfel, deoarece este un bărbat fidel. Nici nu întreabă când se va putea întoarce, în ciuda faptului că Îngerul nu a zis când va fi, deoarece îi spusese: stai acolo -în Egipt- până când îți voi spune. Însă, nu din această cauză își face probleme, ci dimpotrivă se supune, crede și îndură toate încercările cu bucurie (Sf. Ioan Gură de Aur, In Matthaeum homiliae, 8, 3, (PG 57, 85).).

Credința lui Iosif nu se clatină, ascultarea lui este întotdeauna strictă și rapidă. Pentru a înțelege mai bine această învățătură pe care ne-o oferă aici Sfântul Patriarh, e bine să luăm în considerare faptul că credința lui este activă, și că docilitatea sa nu se aseamănă cu ascultarea celui care se lasă dus de valurile evenimentelor. Deoarece credința creștină este tocmai contrariul conformismului, lipsei de activitate și energie interioară.

Iosif se abandonează fără nici o ezitare în mâinile lui Dumnezeu, dar niciodată nu a refuzat să reflecteze asupra evenimentelor, și astfel a putut dobândi de la Domnul acel grad de cunoaștere a faptelor lui Dumnezeu, care este adevărata înțelepciune. Astfel, a învățat încetul cu încetul că planurile supranaturale au o coerență dumnezeiască, care uneori contrazice planurile omenești.

În diferitele circumstanțe din viața sa, Patriarhul nu renunță la a gândi și nici nu este delăsător față de responsabilitatea lui. Ci dimpotrivă: pune în slujba credinței toată trăirea sa omenească. Când se întoarce din Egipt *auzind că Arhelau domnea în Iudeia în locul tatălui său, Irod, s-a temut să meargă acolo* (Mt 2,22). A învățat să se miște conform planului divin și, ca drept confirmare că Dumnezeu vrea acest lucru de la el, i-

a fost revelat în vis să se retragă în Galileia.

Așa era credința Sfântului Iosif: deplină, încrezătoare, integrală, manifestată într-o dăruire eficace voinței lui Dumnezeu, într-o ascultare plină de înțelepciune. Iar, împreună cu credința, caritatea, iubirea. Credința lui se contopește cu Iubirea: cu iubirea lui Dumnezeu care tocmai ducea la îndeplinire promisiunile făcute lui Abraham, lui Iacob, lui Moise; cu iubirea sa de soț față de Maria, și cu iubirea sa de tată față de Isus. Credință și iubire în speranța marii misiuni pe care Dumnezeu, folosindu-se de el -un tâmplar din Galileia-, o începea în lume: răscumpărarea oamenilor.

Credință, iubire, speranță: acestea sunt axele vieții Sfântului Iosif și a oricărei vieți creștinești. Dăruirea Sfântului Iosif apare țesută din acea împletire a iubirii fidele, credinței

iubitoare și speranței încrezătoare. De aceea, sărbătoarea lui este o bună ocazie pentru ca toți să reînnoim dăruirea noastră vocației de creștini, pe care Domnul a oferit-o fiecăruia dintre noi.

Când se dorește cu sinceritate să se trăiască din credință, iubire și speranță, reînnoirea dăruirii nu înseamnă a relua ceva care nu se mai folosea. Când există credință, iubire și speranță, a se reînnoi înseamnă -în ciuda greșelilor, căderilor și slăbiciunilor personale- a continua în mâinile lui Dumnezeu: a confirma un drum de fidelitate. A reînnoi dăruirea înseamnă, repet, fidelitate față de ceea ce Dumnezeu vrea de la noi: să iubim prin fapte.

Iubirea are, în mod necesar, manifestările sale caracteristice. Uneori se vorbește despre iubire ca fiind un impuls spre propria satisfacție, sau un simplu recurs

pentru a completa în mod egoist personalitatea proprie. Și nu este așa: iubire adevărată înseamnă a ieși din sine, a se dărui. Iubirea este însoțită de bucurie, însă de o bucurie care își are rădăcinile în formă de cruce. În timp ce ne aflăm pe pământ și încă nu am ajuns la plinătatea vieții viitoare, nu poate exista iubire adevărată fără experiența sacrificiului, a durerii. O durere care se gustă, care este amiabilă, care este izvor de bucurie interioară, dar o durere reală, deoarece presupune învingerea propriului egoism, și a transforma Iubirea în regula tuturor acțiunilor noastre.

Faptele Iubirii întotdeauna sunt mari, chiar dacă aparent este vorba de lucruri mici. Dumnezeu s-a apropiat de oameni, biete creaturi, și ne-a spus că ne iubește: *Deliciae meae esse cum filiis hominum* (Prov 8,31), preferința mea sunt fiii oamenilor. Domnul ne descoperă că totul este

important: acțiunile pe care, în ochii noștri omenești, le considerăm extraordinare; dar și acelea pe care, în schimb, le considerăm de clasă joasă. Nimic nu se pierde. Dumnezeu nu disprețuiește pe nici un om. Toți, urmând fiecare propria sa vocație - în locuința dumneavoastră, în profesia sau meseria dumneavoastră, în îndeplinirea obligațiilor care vă corespund conform stării dumneavoastră, în îndatoririle dumneavoastră de cetățean, în exercitarea drepturilor dumneavoastră-, suntem chemați să participăm la împărăția cerurilor.

Aceasta ne învață viața Sfântului Iosif: simplă, normală și obișnuită, compusă din ani cu același servicii și din zile monotone, din punct de vedere omenesc, care se succed una după alta. M-am gândit la aceasta de multe ori meditând asupra figurii Sfântului Iosif, și acesta este unul

dintre motivele care mă face să simt o devoțiune specială față de el.

Când în discursul de încheiere a primei sesiuni a Conciliului al II-lea din Vatican, pe data de 8 decembrie, Sfântul Părinte Ioan al XXIII-lea a anunțat că în canonul Sfintei Liturghii va fi numit și Sfântul Iosif, o înaltă personalitate bisericească m-a sunat imediat ca să-mi spună:

Ralegramenti! Felicitări!: când am ascultat acest anunț m-am gândit imediat la dumneavoastră, la bucuria pe care va făcut-o. Și așa a fost:

deoarece în adunarea conciliară, care reprezintă întreaga Biserică reunită în Duhul Sfânt, se proclamă inmensa valoare supranaturală a vieții Sfântului Iosif, valoarea unei vieți simple de muncă înaintea lui Dumnezeu, în totală îndeplinire a voinței dumnezeiești.

A sfinți munca, a se sfinți prin muncă, a sfinți prin intermediul muncii

Descriind spiritul asociației la care mi-am dăruit viața, Opus Dei, am afirmat că se sprijină, asemenea unei balamale, în munca obișnuită, în munca profesională desfășurată în mijlocul lumii. Vocația divină ne încredințează o misiune, ne invită să luăm parte în sarcina unică a Bisericii, pentru a fi astfel martori ai lui Cristos înaintea semenilor noștri și să conducem toate lucrurile spre Dumnezeu.

Vocația aprinde o lumină care ne permite să recunoaștem sensul existenței noastre. Aceasta înseamnă, cu strălucirea credinței, a ne convinge de care este scopul realității noastre pământești. Viața noastră, cea prezentă, cea trecută și cea viitoare, capătă un nou orizont, o profunzime pe care înainte nici

măcar nu o bănuiam. Toate întâmplările și evenimentele acum și-au găsit adevăratul loc: înțelegem în ce direcție ne conduce Domnul și ne simțim copleșiți de această misiune care ni se încredințează.

Dumnezeu ne scoate din întunericul ignoranței noastre, din pășirea noastră incertă printre incidentele istoriei, și ne cheamă cu voce puternică, precum într-o zi a făcut-o cu Petru și cu Andrei: *Venite post me, et facia, vos fieri piscatores hominum* (Mt 4,19), veniți după mine și vă voi face pescari de oameni, indiferent de poziția pe care o ocupăm în lume.

Cel care trăiește din credință poate întâmpina dificultăți și lupte, durere și chiar amărăciune, dar niciodată descurajare sau angoasă pentru că știe că viața lui este de folos, știe de ce a venit pe acest pământ. *Ego sum lux mundi* – a exclamat Cristos –; *qui sequitur me non ambulat in tenebris,*

sed habebit lumen vitae (In 8,12). Eu sunt lumina lumii. Cine mă urmează nu umblă în întuneric, ci va avea lumina vieții.

Pentru a merita această lumină a lui Dumnezeu trebuie să iubim, să avem umilința de a ne recunoaște nevoia de a fi salvați, și să spunem împreună cu Petru: *Doamne, la cine să mergem? Tu ai cuvintele vieții veșnice, iar noi am crezut și am cunoscut că tu ești Sfântul lui Dumnezeu* (In 6,68-70). Dacă ne comportăm cu adevărat astfel, dacă lăsăm să pătrundă în inima noastră chemarea lui Dumnezeu, vom putea într-adevăr să repetăm de asemenea că nu umblăm în întuneric, căci peste mizeriile și defectele noastre strălucește lumina lui Dumnezeu, precum soarele strălucește asupra furtunii.

Credința și vocația de creștini afectează întreaga noastră existență,

nu doar o parte. Relațiile cu Dumnezeu sunt neapărat relații de dăruire, și asumă un sens de totalitate. Atitudinea omului credincios este aceea de a privi viața, în toate dimensiunile ei, dintr-o perspectivă nouă: aceea pe care ne-o dă Dumnezeu.

Voi cei care celebrați astăzi împreună cu mine această sărbătoare a Sfântului Iosif, formați parte din case diferite, aparțineți unor națiuni, rase și limbi atât de diverse. V-ați educat în sălile centrelor universitare sau în ateliere și școli profesionale, ați exercitat timp de mulți ani profesia voastră, ați făcut relații profesionale și personale cu colegii voștri, ați participat la soluționarea problemelor colective ale firmelor și ale societății voastre.

Așadar, vă reamintesc, încă o dată, că toate acestea fac parte din planurile divine. Vocația voastră omenească

face parte, și o parte importantă, din vocația voastră dumnezeiască.

Acesta este motivul pentru care trebuie să vă sfințiți, contribuind în același timp la sfințirea celorlați, a semenilor voștri, tocmai sfințind munca și mediul în care trăiți: acea profesie sau meserie care umple zilele voastre, care conferă o fizionomie aparte personalității voastre umane, care este modul vostru de a fi în lume; acea casă, acea familie a voastră; și acel neam, în care v-ați născut și pe care îl iubiți.

Munca însoțește în mod inevitabil viața omului pe pământ. Alături de ea apare efortul, truda și oboseala: manifestări ale durerii și a luptei care fac parte din existența noastră umană actuală și care sunt semne ale realității păcatului și ale nevoii de mântuire. Dar munca în sine nu este o rușine, nici un blestem sau o pedeapsă: cine vorbește astfel nu a citit bine Sfânta Scriptură.

Este momentul ca noi creștinii să spunem răspicat că munca este un dar de la Dumnezeu și că nu are nici un rost să împărțim oamenii în diferite categorii după tipurile de muncă, considerând unele sarcini mai nobile decât altele. Munca, orice muncă, este o mărturie a demnității omului, a stăpânirii sale asupra creației. Este o ocazie de dezvoltare a propriei personalități. Este o legătură de unire cu celelalte făpturi, o sursă de resurse pentru întreținerea propriei familii; un mijloc pentru a contribui la îmbunătățirea societății în care se trăiește și la progresul omenirii.

Pentru un creștin, aceste perspective se prelungesc și se extind. Deoarece munca apare ca fiind participare în lucrarea creatoare a lui Dumnezeu, care, la crearea omului, l-a binecuvântat spunându-i: *Fiți rodnici, înmulțiți-vă, umpleți pământul și supuneți-l; stăpâniți peste*

peștii mării, peste păsările cerului și peste toate ființele care se târăsc pe pământ (Gen 1,28). Deoarece, în plus, fiind însușită de Cristos, munca ni se prezintă ca o realitate răscumpărată și răscumpărătoare: nu doar că este ambientul în care se mișcă omul, dar și mijlocul și drumul de sfințire, realitate sfințibilă și sfințitoare.

Este bine să nu uităm, așadar, că această demnitate a muncii se întemeiază pe Iubire. Marele privilegiu al omului este puterea de a iubi, trascenzând astfel ceea ce este efemer și tranzitoriu. Poate iubi celelate creaturi, poate spune un „tu” și un „eu” plin de sens. Și poate să-l iubească pe Dumnezeu, care ne deschide porțile cerului, care ne face membri ai familiei sale, care de asemenea ne permite să-i vorbim ca între egali, față în față.

De aceea omul nu trebuie să se limiteze la a face lucruri, la a

construi obiecte. Munca naște din iubire, manifestă iubirea, se îndreaptă spre iubire. Îl recunoaștem pe Dumnezeu nu doar în spectacolul naturii, dar și în experiența propriei noastre lucrări, a efortului nostru. Astfel munca este rugăciune, aducere de mulțumire, deoarece ne știm puși de Dumnezeu pe acest pământ, iubiți de El, moștenitori ai promisiunilor Lui. Este corect să ni se spună: *fie că mâncați, fie că beți, fie că faceți altceva, toate să le faceți spre gloria lui Dumnezeu* (1 Cor 10,31).

Munca profesională este de asemenea apostolat, prilej de dăruire celorlalți oameni, pentru a-i revela pe Cristos și pentru a-i conduce la Dumnezeu Tatăl, consecință a carității pe care Duhul Sfânt o revarsă în suflete. Printre indicațiile, pe care le face Sfântul Paul efesenilor, asupra modului în care trebuie să se manifeste schimbarea provocată în ei, convertirea și

chemarea lor la creștinism, o găsim pe aceasta: *cel care fura să nu mai fure, ci mai degrabă să trudească muncind cu mâinile sale, făcând ceva bun ca să aibă din ce da celui care are nevoie* (Efes 4,28). Oamenii au nevoie de pâinea pământească care îi țin în viață, dar și de pâinea din cer care să-i lumineze și să le încălzească inimile. Cu munca voastră, cu inițiativele care se promovează prin intermediul ei, în conversațiile voastre, în relațiile voastre, puteți și trebuie să concretizați acest precept apostolic.

Dacă muncim cu acest spirit, viața noastră, în mijlocul limitărilor condiției noastre pământești, va fi o pregustare a gloriei cerești, a acelei comunități cu Dumnezeu și cu sfinții, în care va domni doar iubirea, dăruirea, fidelitatea, prietenia și bucuria. În ocupația voastră profesională, obișnuită și normală, veți găsi materia -reală, consistentă,

valoroasă- pentru a desfășura întreaga viață creștină, pentru a actualiza harul care ne vine de la Cristos.

În acea ocupație profesională a voastră, îndeplinită în prezența lui Dumnezeu, se vor pune în joc credința, speranța și caritatea. Incidentele lor, relațiile și problemele care însoțesc munca voastră, vă vor alimenta rugăciunea. Efortul de a-și îndeplini ocupația obișnuită va fi o oportunitate de a trăi Crucea, care este esențială pentru creștin. Experiența slăbiciunii voastre, eșecurile care există întotdeauna în orice strădanie omenească, vă vor oferi mai mult realism, mai multă umilință, mai multă înțelegere față de ceilalți. Succesele și bucuriile vă vor invita să mulțumiți și să credeți că nu trăiți pentru voi înșivă, ci pentru slujirea celorlalți și al lui Dumnezeu.

Pentru a fi de folos, slujirea

Pentru a vă purta astfel, pentru a vă sfinți profesia, este necesar înainte de toate să lucrați bine, cu seriozitate omenească și supranaturală. Vreau să reamintesc acum, prin contrast, ceea ce relatează un fragment vechi luat din Evangheliile apocrife: *Tatăl lui Isus, care era tâmplar, făcea pluguri și juguri. Odată -continuă relatarea- i s-a comandat un pat de către o anumită persoană bine poziționată social. Dar s-a dovedit că o bară era mai scurtă decât cealaltă, iar Iosif nu știa ce să facă. Atunci copilui Isus i-a spus tatălui său: pune cele două bare pe pământ și egalează-le la un capăt. Așa a făcut Iosif. Isus s-a pus în partea cealaltă, a luat bara mai scurtă și a întins-o, lăsând-o la fel de lungă ca cealaltă. Iosif, tatăl său, s-a umplut de admirație când a văzut minunea, și și-a îmbrățișat copilul și la sărutat, spunând: cât de binecuvântat sunt, pentru că*

Dumnezeu mi-a dat acest Copil

(Evanghelia copilăriei, atribuită în mod greșit apostolului Toma, nr. 13; în *Evangelios apocrifos*, ediție pregătită de A. Santos Otero, Madrid 1956, p. 314-315).

Iosif nu i-ar mulțumi lui Dumnezeu pentru astfel de motive; munca lui nu putea fi așa. Sfântul Iosif nu este omul soluțiilor ușoare și miraculoase, ci omul perseverenței, efortului și -când era nevoie- ingeniozității. Creștinul știe că Dumnezeu face minuni: că le-a făcut cu secole în urmă, că a continuat să le facă și după aceea și continuă să le facă acum, deoarece *non est abbreviata manus Domini* (Is 59,1), nu s-a micșorat puterea lui Dumnezeu.

Însă minunile sunt o manifestare a atotputerniciei mântuitoare a lui Dumnezeu, și nu pentru a rezolva consecințele ineptitudinii sau pentru a ne facilita confortul. Minunea pe

care v-o cere Domnul este perseverența în vocația voastră creștină și dumnezeiască, sfințirea muncii de fiecare zi: minunea de a transforma proza zilnică în versuri, într-un vers eroic, prin dragostea pe care o puneți în ocupația voastră obișnuită. Dumnezeu vă așteaptă acolo, în așa fel încât să fiți suflete cu simțul responsabilității, cu zel apostolic, cu competență profesională.

De aceea, ca leamnă pentru munca voastră, vă o pot indica pe aceasta: *pentru a fi de folos, slujește*. Pentru că, în primul rând, pentru a duce lucrurile la bun sfârșit, trebuie să știi să le termini. Eu nu cred în buna intenție a celui care nu se străduiește să dobândească competența necesară pentru a-și putea îndeplini în mod corespunzător sarcinile care le-au fost încredințate. Nu este de ajuns să vrei să faci binele, ci trebuie să și știi să-l faci. Iar, dacă într-adevăr vrem,

această dorință se va traduce în străduința de a folosi toate mijloacele adecvate pentru a lăsa lucrurile *terminate*, cu perfecțiune omenească.

Însă, de asemenea, această slujire omenească, această capacitate pe care am putea să o numim tehnică, această știință de a îndeplini propria slujbă, trebuie să fie informată de o trăsătură care a fost fundamentală în munca Sfântului Iosif și ar trebui să fie fundamentală în orice creștin: spiritul de slujire, dorința de a munci pentru a contribui la binele celorlalți oameni. Munca Sfântului Iosif nu a fost o muncă prin care urmărea autoafirmarea, deși dedicarea unei vieți operaționale i-a făurit o personalitate matură, bine desenată. Patriarhul Iosif muncea cu conștiința că împlinea voința lui Dumnezeu, gândindu-se la binele alor săi, Isus și Maria, și având prezent binele tuturor locuitorilor din micul Nazaret.

În Nazaret, Iosif ar fi fost unul dintre puținii meșteșugari, poate chiar singurul. Tâmplar, probabil. Dar, cum se întâmplă de obicei în satele mici, de asemenea era capabil să facă și alte lucruri: să pună din nou în mișcare o moară, care nu funcționa, sau să repara înainte de venirea iernii crăpăturile de pe acoperiș. Era munca lui profesională o ocupație îndreptată spre slujire, pentru a face agreabilă viața celorlalte familii din sat, și însoțită de un zâmbet, de un cuvânt amiabil, de un comentariu spus în treacăt, dar care îi ajută la recăpătarea credinței și bucuriei pe cei care erau pe punctul de a le pierde.

Uneori, când era vorba de persoane mai sărace ca el, Iosif ar fi muncit acceptând în schimb ceva de mică valoare, dar care îi lăsa cu satisfacția de a gândi că au plătit. De obicei Iosif lua ceea ce era rezonabil, nici mai mult nici mai puțin. Știa să ceară

cea ce, pe dreptate, i se cuvenea, odată ce fidelitatea față de Dumnezeu nu înseamnă renunțarea la drepturi care în realitate sunt obligații: Sfântul Iosif trebuia să ceară ceea ce era just, deoarece cu salariul dobândit prin munca lui trebuia să mențină Familia pe care Dumnezeu i-a încredințat-o.

Cererea propriului drept nu trebuie să fie rezultatul unui egoism individualist. Nu se iubește dreptatea, dacă nu îți place să o vezi împlinită în ceea ce-i privesc pe ceilalți. Nici nu este licit să te închizi într-o religiozitate confortabilă, uitând de nevoile altora. Cel care vrea să fie drept în fața lui Dumnezeu se străduiește de asemenea ca dreptatea să se înfăptuiască și între oameni. Și nu doar pentru bunul motiv de a nu se insulta numele lui Dumnezeu, dar și pentru că a fi creștin înseamnă a aduna tot ceea ce este nobil și bun în

tot ceea ce este omenesc.

Parafrazând un text cunoscut al Sfântului apostol Ioan (cf. 1 In 4,20), se poate spune că cine spune că este drept cu Dumnezeu dar nu este drept cu ceilalți oameni, minte: iar adevărul nu locuiește în el.

Precum toți creștinii care am trăit acel moment, am primit cu emoție și bucurie și decizia de a celebra sărbătoarea liturgică a Sfântului Iosif Muncitorul. Acea sărbătoare, care este o canonizare a valorii dumnezeiești a muncii, arată cum Biserica, în viața ei colectivă și publică, proclamă adevărurile centrale ale Evangheliei, pe care Dumnezeu dorește să se mediteze în mod deosebit în acest timp al nostru.

Am vorbit deja mult despre această temă cu alte ocazii, dar permiteți-mi să insist din nou asupra naturaleții și simplității vieții Sfântului Iosif, care

nu se deosebea de cea a vecinilor săi și nici nu crea bariere innecesare.

Pentru aceasta, chiar dacă uneori este necesar în diferite momente sau situații, de obicei nu-mi place să vorbesc de *muncitori catolici*, de *ingineri catolici*, de *medici catolici*, etc., ca și cum ar fi vorba de o specie în interiorul unui gen, ca și cum catolicii ar forma un grup separat de ceilalți, creând astfel senzația că există un abis între creștini și restul omenirii. Respect opinia opusă, dar mă gândesc că este mult mai apropiat să vorbim de muncitori care sunt catolici, sau de catolici care sunt muncitori; de ingineri care sunt catolici, sau de catolici care sunt ingineri. Deoarece omul care crede și exercită o profesie intelectuală, tehnică sau manuală, este și se simte unit cu ceilalți, la fel ca ceilalți, cu aceleași drepturi și obligații, cu aceeași dorință de a fi mai bun, cu

aceeași dorință de a face față problemelor și de a le găsi o soluție.

Catolicul, asumând toate acestea, va ști să facă din viața lui de fiecare zi o mărturie de credință, de speranță și de caritate; o mărturie simplă, normală, fără a nevoi de manifestări ieșite din comun, punând în evidență -cu coerența vieții sale- prezența constantă a Bisericii în lume, dat fiind că toți catolicii sunt ei înșiși Biserica, deoarece aparțin cu drepturi depline singurului Popor al lui Dumnezeu.

Relația lui Iosif cu Isus

De ceva timp încoace îmi place să recit o invocație mișcătoare la Sfântul Iosif, pe care însăși Biserica ne-o propune, între rugăciunile pregătitoare pentru Sfânta Liturghie: *O Sfinte Iosife, om binecuvântat și fericit, căruia ți s-a dat să-l vezi și să-l auzi pe Dumnezeu, pe care mulți împărați au vrut să-l vadă și să-l*

audă, dar nu l-au auzit și nici nu l-au văzut. Și nu numai să-l vezi și să-l auzi, ci să-l iei în brațe, să-l săruți, să-l îmbraci și să-l păzești: roagă-te pentru noi. Această rugăciune ne va folosi pentru a intra în ultima temă pe care vreau să o abordez astăzi: relația strânsă a lui Iosif cu Isus.

Pentru Sfântul Iosif, viața lui Isus a fost o continuă descoperire a propriei vocații. Reaminteam înainte acei primi ani plini de împrejurări în aparent contrast: glorificarea și fuga, măreția magilor și sărăcia peșterii, cântecul Îngerilor și tăcerea oamenilor. Când sosește momentul prezentării Copilului la Templu, Iosif, care prezintă ofranda modestă a două vrăbii, îi întâlnește pe Simion și pe Ana proclamând că Isus este Mesia. *Tatăl și mama lui se mirau de cele spuse despre el*, spune Luca (Lc 2,33). Mai târziu, când Copilul a rămas la Templu fără să știe Maria și Iosif, regăsindu-l după trei zile de

căutare, același evanghelist ne povestește că *au rămas înmărmuriți* (Lc 2,48).

Iosif se surprinde, Iosif se miră. Dumnezeu îi descoperă încetul cu încetul planurile sale și el se străduiește să le înțeleagă. Precum orice suflet care dorește să-l urmeze pe Isus înde-aproape, descoperă imediat că nu este posibil să mergi cu pas obosit, nu este loc pentru rutină. Deoarece Dumnezeu nu se conformează cu stabilitatea la un nivel deja atins, cu odihna în ceea ce avem deja. Dumnezeu mereu cere mai mult, iar căile Lui nu sunt căile noastre umane. Sfântul Iosif, ca nimeni altcineva înainte sau după el, a învățat de la Isus să fie atent pentru a putea recunoaște minunățiile lui Dumnezeu, pentru a avea sufletul și inima deschise.

Dar dacă Iosif a învățat de la Isus să trăiască într-un mod divin, aș

îndrăzni să spun că, în cele omenești, l-a învățat multe lucruri pe Fiul lui Dumnezeu. Există ceva care nu-mi place în titlul de *tată purtător de grijă*, cu care Iosif este desemnat uneori, deoarece există pericolul de ne face să gândim că relațiile între Iosif și Isus erau reci și exterioare. Cu siguranță credința noastră ne spune că nu era tată după trup, însă aceasta nu este singura paternitate posibilă.

Lui Iosif-citim într-un sermon al Sfântului Augustin- *nu doar i se datorează numele de tată, ci i se datorează acesta mai mult decât oricărui altcineva*. Iar apoi adaugă: *în ce fel era tată? Cu atât mai mult era tată, cu cât mai castă era paternitatea sa*. Unii gândeau că era tatăl Domnului nostru Isus Cristos, *la fel cum sunt tați ceilalți, care concep după trup, și nu doar primesc copiii lor ca pe un rod al afectului lor spiritual*. De aceea spune Sfântul Luca: *se credea că era tatăl lui Isus*.

*De ce spune doar că se credea?
Deoarece gândirea și judecata
omenească se referă la ceea ce se
întâmplă în mod normal între oameni.
Iar Isus nu s-a născut din sămânța lui
Iosif. Cu toate acestea, evlaviei și
milosteniei lui Iosif, i s-a născut un fiu
din Fecioara Maria, care era Fiu al lui
Dumnezeu (Sf. Augustin, Sermo 51,
20: PL 38, 351).*

Iosif l-a iubit pe Isus precum un tată
își iubește fiul, l-a îngrijit oferindu-i
ceea ce avea mai bun. Iosif, îngrijind
acel copil, după cum i-a fost poruncit,
a făcut din Isus un artizan: i-a
transmis slujba sa. De aceea vecinii
din Nazaret vor vorbi despre Isus,
numindu-l *faber* și *fabri filius* (Mc 6,3;
Mt 13,55): tâmplar și fiu al
tâmplarului. Isus a lucrat în atelierul
lui Iosif și împreună cu Iosif. Cum ar
fi fost Iosif, cum ar fi lucrat în el
harul, pentru a putea duce la
îndeplinire misiunea de a-l forma în
cele omenești pe Fiul lui Dumnezeu?

Căci Isus trebuia să semene cu Iosif: în felul de a munci, în trăsăturile caracterului său, în modul de a vorbi. În realismul lui Isus, în spiritul său de observație, în modul de a se așeza la masă și de a rupe pâinea, în plăcerea de a prezenta învățătura într-un anumit fel, luând ca exemplu lucruri din viața de zi cu zi, se reflectă cum a fost copilăria și tinerețea lui Isus și, prin urmare, relația lui cu Iosif.

Nu se poate ignora sublimitatea misterului. Acel Isus care este om, care vorbește cu accentul unei anumite regiuni din Israel, care seamănă cu un meșter pe nume Iosif, acela este Fiul lui Dumnezeu. Și cine poate să-l învețe ceva pe Dumnezeu? Însă este om cu adevărat și trăiește normal: mai întâi ca și copil, apoi ca un flăcău, care ajută în atelierul lui Iosif; și într-un final, ca un om matur, în floarea vieții. *Isus creștea în*

*înțelepciune, statură și har înaintea
lui Dumnezeu și a oamenilor (Lc 2,52).*

Iosif a fost, în cele omenești,
învățătorul lui Isus; l-a îngrijit zilnic,
cu afecțiune gingașă și bucuroasă
abnegație. Nu ar fi acesta un bun
motiv pentru a-l considera pe acest
om drept, pe acest Sfânt Patriarh în
cine culminează credința Vechii
Alianțe, ca Învățător al vieții
interioare? Viața interioară nu este
altceva decât relația continuă și
intimă cu Cristos, pentru a ne
identifica cu El. Iar Iosif va ști să ne
spună multe despre Isus. De aceea să
nu părăsiți niciodată devoțiunea față
de el, *ite ad Ioseph*, așa cum ne spune
tradiția creștină cu o frază luată din
Vechiul Testament (Gen 41,55).

Învățător al vieții interioare,
muncitor angajat în sarcina sa,
slujitor fidel al lui Dumnezeu în
relație continuă cu Isus: acesta este
Iosif. *Ite ad Ioseph*. Împreună cu

Sfântul Iosif, creștinul învață ceea ce înseamnă să fii al lui Dumnezeu și să trăiești pe deplin între oameni, sfințind lumea. Mergeți la Iosif și îl veți afla pe Isus. Mergeți la Iosif și o veți găsi pe Maria, care a umplut întotdeauna de pace atelierul prietenos din Nazaret.

pdf | document generat automat din
<https://opusdei.org/ro-ro/article/in-atelierul-lui-iosif-2/> (25.03.2025)